

SHARON BOLTON

KRVAVA ŽETVA

Prevela s engleskoga
Sabine Marić

Naslov izvornika
Sharon Bolton
Sacrifice

Copyright © S.J. Bolton 2008

Copyright © za hrvatsko izdanje Znanje d.o.o. 2014.

Copyright © za hrvatski prijevod Sabine Marić i Znanje d.o.o. 2015.

Sva prava pridržana. Ni jedan dio ovog izdanja ne smije se umnožavati ili javno reproducirati u bilo kojem obliku bez prethodnog dopuštenja nakladnika.

*Za Andrewa koji sve čini mogućim,
i Hala zbog kojeg se sve to isplati.*

BILJEŠKA AUTORICE

Roman *Krvava žetva* je plod mašte, nadahnut shetlandskom legendom. Premda sam rabila uobičajena shetlandska prezimena radi autentičnosti, nijedan od mojih shetlandskih likova ne temelji se na stvarnoj osobi, živoj ili preminuloj. Bolnica Franklin Stone ne predstavlja bolnicu Gilbert Basin, a otok Tronal, koji sam opisala, ne postoji.

Nemam razloga vjerovati da se bilo koji događaj iz knjige ikad dogodio na Shetlandu.

»Postoje noći u kojima vukovi šute,
a samo mjesec zavija.«

George Carlin,
Brain Droppings, 1997.

1.

Mogla sam podnijeti ideju o lešu. Kontekst je bio taj koji me izbacio iz ravnoteže.

Mi, koji za život zarađujemo na krhkosti ljudskog tijela, sve veću prisnost sa smrću prihvaćamo gotovo kao dio radnih uvjeta. Odlazak duše iz njezina zemaljskog života punog kostiju, mišića, masti i tetiva za većinu ljudi sadrži element tajnovitosti. Za nas se pitanje smrti i raspadanja postupno ali nemilosrdno ogoljava, počevši od uvodnih predavanja iz anatomije i prvih letimičnih pogleda na ljudske oblike ispod bijelih plahti u prostoriji punoj svjetlucavoga plemenitog čelika.

Tijekom godina vidjela sam smrt, secirala smrt, mirisala smrt, probadala, vagala i sondirala smrt, katkad čak i čula smrt (tihe, šaputave zvukove koje tijelo zna ispuštati dok se tjelesne tekućine ne slegnu) više puta no što mogu izbrojiti. Postala sam savršeno naviknuta na smrt. Samo nikad nisam očekivala da će iskočiti niotkuda i viknuti: »Bu!«

Jednom me je netko u *pubu* na ručku tijekom rasprave o prednostima različitih detektivskih filmova pitao kako bih reagirala da naiđem na stvarni, živi leš. Znala sam točno na što misli. On se osmjehivao čak i dok su mu te glupave riječi izlazile iz usta. Rekla sam mu da ne znam. No s vremena na vrijeme razmišljala sam o tome. Što bih učinila da me iznenada zaskoči g. Leš? Bi li se uključila moja profesionalna objektivnost i navela me da provjerim vitalne znakove, pravim bilješke u glavi o stanju i okolini; ili bih vrisnula i pobjegla?

A onda je stigao dan kad sam to saznala.

Upravo je počela padati kiša dok sam se penjala u maleni bager unajmljen tog jutra. Kapi su bile nježne, skoro ugodne, ali tamni oblak nad glavom govorio mi je da ne očekujem lagan, proljetni pljusak. Možda jest početak svibnja, ali ovoliko daleko na sjeveru snažna kiša još je uvijek bila gotovo svakodnevna pojava. Palo mi je na pamet da bi kopanje u mokrim uvjetima moglo biti opasno, pa sam ipak uključila motor.

Jamie je ležao na boku dvadesetak metara dalje uz brijeg. Dvije noge, prednja i stražnja desna, ležale su na tlu. Lijevi par stršao je uvis od tijela, a oba kopita visjela su tridesetak centimetara iznad tratine. Da spava, njegova bi poza bila komična; no s obzirom da je mrtav, bila je groteskna. Rojevi muha zujali su mu oko glave i anusa. Raspadanje započinje u trenutku smrti i znala sam da je u Jamiejevoj unutrašnjosti već napredovalo punom brzinom. Nevidljive bakterije izjedale su njegove unutarnje organe. Muhe su položile svoja jajašca i za nekoliko sati ličinke će se izleći i početi probijati kroz meso. A kruna svega bila je vrana koja je sjedila na obližnjoj ogradi i malo gledala mene, malo Jamieja.

Prokleta ptica želi njegove oči, pomislila sam, njegove lijepe, blage smeđe oči. Nisam bila sigurna jesam li spremna pokopati Jamieja sama, ali nisam mogla samo tako sjediti i gledati kako vrane i ličinke pretvaraju moga najboljeg prijatelja u hladni bife.

Spustila sam ruku na ručicu za gas i povukla je natrag kako bih povećala broj okretaja. Osjetila sam kako se pokrenula hidraulika te gurnula naprijed obje upravljačke ručice. Bager je uz trzaj krenuo uzbrdo.

Stigavši do strmijeg dijela brda, brzo sam počela računati. Trebat će mi velika rupa, barem dva, možda dva i pol metra duboka. Jamie je bio prilično velik konj, visok metar i sedamdeset, a imao je i duga leđa. Morat ću iskopati četvrtastu rupu dužine dva i pol metra na strmom terenu. To je mnogo zemlje, uvjeti su bili daleko od idealnih, a ja nisam bila vozačica bagera; poduka od dvadeset minuta u dvorištu iznajmljivača bagera i ostala sam sama. Duncan se trebao vratiti za dvadeset i četiri sata, pitala sam se ne bi li, naposljetku, bilo bolje pričekati. Vrana na stupu ograde kesila se i izvela drski mali plesni korak u stranu. Stisnula sam zube i ručice opet gurnula naprijed.

S ograđenog pašnjaka s moje desne strane gledali su me Charles i Henry dok su im lijepa, tužna lica visjela preko ograde. Neki ljudi reći će vam da su konji glupa stvorenja. Nikad u to nemojte povjerovati! Te plemenite životinje imaju dušu i sa mnom su dijelile bol dok smo se bager i ja kotrljali gore prema Jamieju.

Dva metra dalje, zaustavila sam se i skočila dolje.

Dio muha bio je toliko obziran i povukao se na pristojnu udaljenost kad sam kleknula kraj Jamieja i pogladila njegovu crnu grivu. Prije deset godina kad je on bio mlad konj, a ja stažistica u St Mary's Hospital, ljubav mog života — tako sam barem mislila u to vrijeme — bila mi je dala nogu. Slomljena srca odvezla sam se do farme svojih roditelja u Wiltshireu gdje je Jamie bio smješten u štali. Provirio je glavom iz boksa kad je začuo moj auto. Otišla sam do njega i nježno ga pogladila po njušci prije negoli sam spustila svoju glavu na njegovu. Pola sata poslije nos mu je bio natopljen mojim suzama i nije se bio pomaknuo ni milimetar. Da je bio fizički sposoban zagrliti me, to bi bio i učinio.

Jamie, lijepi Jamie, brz kao vjetar i snažan kao tigar. Njegovo veliko, drago srce najzad je odustalo i posljednja stvar koju ću ikad moći napraviti za njega jest iskopati prokleta veliku rupu.

Opet sam se popela u bager, podigla krak i spustila žlicu. Vratila se gore napola puna zemljom. Nije loše. Okrenula sam bager, istresla zemlju, okrenula se natrag i opet izvela isti slijed radnji. Ovaj put žlica bagera bila je puna kompaktne, tamnosmeđe zemlje. Kad smo prvi put došli ovamo, Duncan je u šali rekao da bi mogao postati upravitelj tresetišta ako mu propadne novi posao. Treset pokriva našu zemlju sve do dubine od jednog do tri metra, otežavao mi je posao, unatoč pomoći bagera.

Nastavila sam kopati.

Nakon sat vremena, kišni oblaci ispunili su svoje obećanje, vrana je odustala, a moja rupa bila je duboka oko dva metra. Spustila sam žlicu i zagrabila zemlju kad sam osjetila da je zapela za nešto. Bacila sam pogled dolje i pokušala vidjeti iza kraka. To nije bilo lako — u tom trenutku već se nakupilo mnogo blata. Malo sam podigla krak i opet pogledala. Nešto ondje dolje ispriječilo se na putu. Ispraznila sam žlicu i visoko podigla krak. Izišla sam iz kabine i otišla do ruba rupe.

Bager je iz tla bio napola izvukao veliki predmet umotan u tkaninu punu smeđih mrlja od treseti. Mislila sam skočiti dolje prije negoli sam shvatila da sam zaustavila bager tik uz rub i da se treset — sad već jako mokar — počeo mrviti s ruba rupe.

Loša zamisao. Nisam htjela biti zarobljena u rupi u zemlji, na kiši, pod prevaljenim bagerom teškim tonu i pol. Opet sam se popela u kabinu, odmaknula bager za oko pet metara, izišla i vratila se rupi kako bih sve još jednom pogledala.

Skočila sam dolje.

Iznenada je dan bio tiši i mračniji. Više nisam mogla osjetiti vjetar i kao da je i kiša jenjala — pretpostavljala sam da je većinu nanio vjetar. Nisam mogla jasno čuti ni šuštanje valova koji su se razbijali o obližnju uvalu, ili povremeno brujanje automobilskih motora. Bila sam u rupi u zemlji, odcijepljena od svijeta, nije mi se to sviđalo.

Tkanina je bila lan. Taj grubo-glatki materijal ne može se zamijeniti ni s kojim drugim. Iako je bio sjajne tamnosmeđe boje zemlje, mogla sam prepoznati tkanje. S izlizanih rubova koji su se pojavljivali u razmacima mogla sam vidjeti da je tkanina bila razrezana u tridesetak centimetara široke vrpce i omotana oko predmeta poput prevelikog zavoja. Jedan kraj zavežljaja bio je razmjerno širok, ali sužavao se da bi se odmah zatim opet širio. Odstranila sam oko metar tkanine, ali ostalo je još toga zakopanog u zemlji.

Poprište zločina, rekao je glas u mojoj glavi; glas koji nisam prepoznala jer ga nikad prije nisam čula. *Nemoj ništa dirati, nazovi policiju.*

Saber se, odgovorila sam. *Nećeš zvati policiju kako bi istražila zavežljaj starih prnja ili ostatke psa.*

Čučala sam u desetak centimetara blata koje se ubrzano pretvaralo u petnaest centimetara. Kišne kapi slijevale su mi se niz kosu u oči. Pogledavši gore, vidjela sam sad već gusti sivi oblak. U ovo doba godine sunce ne zalazi prije deset sati, ali mislila sam da ga danas više nećemo vidjeti. Spustila sam pogled. Ako je to bio pas, onda je bio stvarno velik.

Pokušala sam ne misliti na egipatske mumije, ali ovo što sam dosad otkrila bilo je izrazito ljudskog oblika i vrlo pažljivo zamotano. Zar bi se netko toliko potrudio oko zavežljaja starih prnja? Možda

za jako voljena psa. Osim što zavežljaj nije imao oblik psa. Pokušala sam prste progurati između zavoja. Nisu popustili, znala sam da ih ne mogu otpustiti bez noža. To je značilo vratiti se u kuću.

Penjanje iz rupe pokazalo se puno težim od uskakanja, osjetila sam bljesak panike kad sam se i nakon trećeg pokušaja skotrljala dolje. Ideja da sam iskopala vlastiti grob i otkrila da je zauzet pala mi je na pamet kao poanta bez prikladnog vica. Pri četvrtom pokušaju uspjeala sam se popeti preko ruba te otrčala dolje do kuće. Kod stražnjih vrata shvatila sam da su mi gumene čizme prekrivene mokrim, crnim tresetom. Bila sam sigurna da neću biti raspoložena čistiti kuhinjski pod poslije. Na stražnjem dijelu našeg zemljišta nalazi se mala šupa. Ušla sam, izula čizme, zamijenila ih starim parom tenisica, pronašla malu vrtnu lopaticu i vratila se u kuću.

Telefon u kuhinji zurio je u mene. Okrenula sam mu leđa i uzela nazubljeni nož za povrće iz ladice za jedaći pribor. Zatim sam krenula natrag prema... u glavi sam ponavljala riječ *grob*.

Rupi, rekla sam si odlučno. *To je samo rupa.*

Spustivši se opet u nju, čučnula sam te čini se dugo zurila u neobično otkriće. Imala sam čudan osjećaj da ću krenuti dosad neutrtnim putem i da će se, čim napravim prvi korak, moj život potpuno promijeniti, i to ne obvezno nabolje. Čak sam razmišljala da ću se uspeti i opet zatrpiti rupu, iskopati drugi grob za Jamieja i nikad nikome ne reći što sam vidjela. Čučala sam tako, razmišljala dok se nisam ukočila od hladnoće te se morala pokrenuti. Tad sam uzela lopaticu u ruke.

Zemlja je bila meka i nisam morala dugo kopati prije negoli sam otkrila još dvadesetak centimetara zavežljaja. Uхватила sam ga za najširi dio i blago povukla. Uz šljapkajući zvuk oslobodio se i preostali dio.

Posegnula sam za krajem zavežljaja koji sam prvo bila otkrila i povukla tkaninu kako bih je otpustila. Zatim sam ugurala vrh noža i povukla ga uz zavežljaj dok sam ga čvrsto držala lijevom rukom.

Ugledala sam ljudsko stopalo.

Nisam vrisnula. Zapravo sam se osmjehnula. Jer prvo što sam osjetila nakon što sam razrezala lan bilo je golemo olakšanje: sigurno sam iskopala neku krojačku lutku jer ljudska koža nikad nema boju stopala u koje sam gledala. Glasno sam izdahnula i počela se smijati.

Pa prestala.

Koža je bila iste boje kao i lan koji ju je prekrivao i treset u kojemu je ležala. Dodirnula sam je. Neopisivo hladna: bez sumnje organske prirode. Nježno prelazeći prstima osjetila sam strukturu kostiju ispod kože, odebljalu kožu na malom prstu i komadić stvrdnute kože ispod pete. Ipak stvarna, ali sjajne, tamnosmeđe boje treseta.

Stopalo je bilo nešto manje od mojega, nokti su bili manikirani. Gležanj, tanak. Pronašla sam ženu. Pretpostavljala sam da je mlada, u dvadesetima ili ranim tridesetima.

Podigla sam pogled prema ostatku lanom omotanog tijela. Tamo gdje sam znala da bi trebala biti prsa, ugledala sam veliku površinu okruglasta oblika i promjera tridesetak centimetara gdje je lan bio drukčije boje, tamniji, gotovo crn. Ili je nešto neobično u zemlji ostavilo trag na lanu ili je bio zamrljan prije negoli je ona bila pokopana.

Stvarno nisam htjela vidjeti više od ovoga; znala sam da ću morati nazvati policiju, prepustiti njoj sve. Ali nekako se nisam mogla zaustaviti, uhvatila sam tamniji komad lana i zarezala ga. Deset centimetara, petnaest, dvadeset. Razmaknula sam tkaninu kako bih vidjela što je ispod.

Čak ni tad nisam vrisnula. Uspravila sam se na noge koje kao da više nisu bile moje, počela se odmicati sve dok nisam udarila o rub rupe. Okrenula sam se i poskočila iz sve snage. Popevši se, iznenadila me slika mrtvog konja samo nekoliko metara dalje. Bila sam zaboravila na Jamieja. Ali vrana nije. Sjedila je na Jamiejevoj glavi, bijesno kljucala. Podigla je pogled, pun krivnje; zatim mi se, kunem se, nakesila. Grumen sjajnog tkiva s kojega je kapala krv, stršio je iz njezina kljuna: Jamiejevo oko.

Tad sam vrisnula.

Sjedila sam kraj Jamieja. Još je padala kiša i bila sam mokra do kože, ali više me nije bilo briga. U jednoj od naših šupa pronšla sam staro zeleno šatorsko platno i prekrila njime Jamiejevo tijelo, osim glave. Moj jadni stari konj danas neće biti pokopan. Gladila sam njegovu lijepu sjajnu dlaku i od njegove grive plela pletenice dok sam u tišini bdjela nad svojim preminulim prijateljem.

Kad više nisam mogla podnijeti gledati Jamieja, podigla sam glavu i pogledala preko uvale znane kao Tresta Voe. *Voes* ili potopljene doline uobičajena su pojava u ovom kraju svijeta, desetke njih nižu se obalom poput nježne svile. Nemoguće je precizno opisati isprepletene, razlomljene oblike koje tvore, ali s brda ponad naše kuće mogu vidjeti kopno, pa vodenu površinu doline kako oblikuje usku, pijeskom okruženu uvalu, pa uzak trak brijega, pa opet vodenu površinu. Da sam dovoljno visoko i da imam dovoljno dobar pogled, mogla bih vidjeti kako se sve to nastavlja, izmjenične pruge kopna i mora, kopna i mora, sve dok mi oči ne bi dosegle Atlantik, a stijene naposljetku priznale poraz.

Nalazila sam se na Shetlandskom otočju, vjerojatno najudaljenijem i najzagonetnijem dijelu Britanskog otočja. Oko sto i pedeset kilometara udaljen od sjeveroistočnog vrha Škotske, Shetland je otočna skupina od stotinjak otoka. Petnaest ih je nastanjeno ljudima; a sve nastanjuju njorci, troprsti galebovi, veliki pomornici i drugi odabrani životinjski svijet.

Sa socijalnog, ekonomskog i povijesnog stajališta, otoci su neobični; zemljopisno graniče s bizarnim. Kad smo prvi put zajedno stajali na ovome mjestu, Duncan me obgrlio rukama i šapnuo da se ovdje prije mnogo vremena odigrala strašna bitka između masivnih ledenih santi i drevnih granitnih stijena. Shetland — mjesto morskih špilja, potopljenih dolina i vjetrom ispranih litica — bio je posljedica. Tada mi se priča svidjela, ali sada mislim da je bio u krivu; mislim da se borba nastavlja. Zapravo, katkad mislim da se Shetland i njegovi ljudi stoljećima bore s vjetrom i morem... i gube.

Trebalo im je dvadeset minuta. Bijeli auto s prepoznatljivom plavom prugom i keltskim simbolom na prednjem blatobranu, bio je prvi koji se pojavio u našem dvorištu. *Dion is Cuidich, Štiti i služi*, glasio je slogan. Policijski auto slijedili su veliki, crni terenac i novi, sjajni, srebrni sportski Mercedes. Dva policajca u uniformi izišla su iz policijskog auta, ali ja sam promatrala putnike iz drugih automobila dok su mi se približavali.

Vozačica Mercedesa bila je previše sićušna za policajku. Imala je jako tamnu kosu koja joj je sezala do ramena i u slojevima uokvirivala

lice. Dok se približavala, uočila sam njezine nježne, sitne crte lica i oči boje lješnjaka. Koža joj je bila savršena, boje bijele kave, s pjegama na nosu. Na sebi je imala nove, zelene gumene čizme, besprijekornu Barbour jaknu i grimizne vunene hlače. Na ušima zlatne pletene čvorove i nekoliko prstena na desnoj ruci.

Muškarac iz terenca djelovao je golemo pored nje, visok barem metar i osamdeset i pet, vjerojatno metar i devedeset, i širokih ramena. I on je nosio Barbour i zelene gumene čizme, ali njegove su bile oguljene, izlizane i izgledale su vrlo staro. Imao je gustu crvenkastu kosu i ten ružičaste boje s ispucanim kapilarama tipičnima za osobe svjetlije puti koje provode mnogo vremena vani. Ruke su mu bile goleme i odebljale. Izgledao je poput farmera. Ustala sam kad su prišli i Jamiejevu glavu prekrila komadom platna. Možete tvrditi što god želite, ali u mom svijetu i konji imaju pravo na privatnost.

»Tora Guthrie?« upitao je zaustavivši se dva metra od mene i pogledavši dolje u golemi, platnom prekriveni oblik pod mojim nogama.

»Da«, odgovorila sam kad je još jednom podigao pogled. »I, mislim da će vas više zanimati ono.« Pokazala sam na rupu. Žena je već stajala uz njezin rub i zurila dolje. Iza nje sam promatrala još dva policijska auta koja su skretala u dvorište.

Policajac-farmer napravio je dva koraka kako bi došao do ruba jame. Pogledao ju je, pa se opet okrenuo prema meni.

»Ja sam viši inspektor Andy Dunn iz Sjevernog redarstva«, rekao je. »Ovo je narednica Dana Tulloch. Ona će vas sad odvesti unutra.«

»Oko šest mjeseci«, rekla sam pitajući se kad ću prestati drhtati.

Bile smo u kuhinji, narednica Tulloch i ja sjedile smo za stolom od borovine, dok je policajka stajala u kutu sobe. Obično je naša kuhinja najtoplija prostorija u kući, ali danas se nije činila takvom. Narednica je otkopčala ovratnik jakne, ali nije je skinula. Nisam je mogla kriviti za to, no nije mi bilo toplije dok sam je gledala tako zabundanu. I policajka je ostala u jakni, no ona nam je barem napravila kavu i topla šalica u rukama malo mi je pomogla.

Ni ne upitavši me, narednica Tulloch ukopčala je mali *notebook*

u utičnicu na zidu i, dok me je rešetala pitanjima, tipkala brzinom koja bi bila impresivna i u daktilografskom uredu iz 1950-ih.

Bile smo unutra već pola sata. Dopustili su mi da skinem mokru odjeću i presvučem se. Zapravo, inzistirali su. Sve što sam imala na sebi bilo mi je oduzeto, strpano u vreću i odneseno u jedan od automobila koji su čekali. No nisam imala priliku istuširati se, bila sam vrlo svjesna mrlja treseti na rukama i tamnosmeđe zemlje pod noktima. Nisam mogla vidjeti livadu s mjesta na kojemu sam sjedila, ali čula sam kako se još nekoliko vozila zaustavlja u dvorištu.

Već sam tri puta bila detaljno opisala događaje koji su se zbili u posljednjih sat vremena. Činilo se da je sad došlo vrijeme za novi niz pitanja. »Pet ili šest mjeseci«, ponovila sam. »Doselili smo se ovamo početkom prosinca prošle godine.«

»Zašto?« upitala je. Već sam bila opazila njezin meki, melodi-ozni naglasak s istočne obale. Nije bila sa Šetlanda.

»Lijep krajolik i dobra kvaliteta života«, odgovorila sam pitajući se što me to smetalo na njoj. Nije bilo ništa specifično na što bih se mogla žaliti: bila je ljubazna, iako pomalo ravnodušna; profesionalna, iako pomalo hladna. Bila je osobito ekonomična s riječima, nije joj se omakla nijedna riječ koja nije bila nužno potrebna. Ja sam, s druge strane, pričala previše i svakom minutom postajala sve nervoznijom. Zbog ove sićušne, zgodne žene osjećala sam se prevelikom, loše odjevenom, prljavom i — ništa manje nego — krivom.

»I jedno je od najsigurnijih mjesta za život u Velikoj Britaniji«, dodala sam neveselo se osmjehnuvši. »Tako je barem pisalo u oglasu za posao.« Nagnula sam se bliže njoj preko stola. Ona me samo gledala.

»Sjećam se kako mi se to činilo pomalo neobično«, nastavila sam blebetati. »Mislim, kad se javljate na novi posao, koja pitanja želite postaviti? Je li plaća dobra, koliko dana godišnjeg odmora imate, kako je s radnim satima, koje su cijene lokalnih kuća i ima li dobrih škola u blizini? No, >Je li sigurno?< Koliko ljudi postavi to pitanje? Skoro sam pomislila da ovdje gore morate nešto dokazati.«

Narednica Tulloch posjedovala je onu vrstu sabranosti o kojoj sam mogla samo sanjati. Odvratila je pogled i spustila ga prema dosad netaknutoj šalici. Zatim ju je podigla i pažljivo otpila gutljaj prije nego

što ju je opet spustila. Njezin ruž ostavio je blijedu ružičastu mrlju. Nikad ne nanosim ruž i mrzim tragove ruža. Nekako su previše osobni da bi ih se ostavljalo za sobom poput smeća; skoro kao da vam je ispao ovitak tampona na nečijem sagu u dnevnom boravku.

Narednica Tulloch gledala je u mene. U očima joj je bio sjaj koji nisam mogla definirati. Bila je ili ljuta ili zabavljena.

»Moj je suprug brodski agent«, rekla sam. »Nekoć je radio u *Baltic Exchange* u Londonu. Sredinom prošle godine ponuđeno mu je mjesto višeg partnera u tvrtki ovdje gore. Previše dobra ponuda da bi je se moglo odbiti.«

»Priličan preokret za vas. Daleko od juga Engleske.«

Sagnula sam glavu priznajući istinitost onoga što je rekla. Bila sam daleko od blagih, plodnih brjegov engleske grofovije u kojoj sam odrasla; daleko od prašnjavih, bučnih londonskih ulica u kojima smo Duncan i ja živjeli posljednjih pet godina; daleko od roditelja, braće, prijatelja — ako ne računate konje. Da, bila sam jako daleko od doma.

»Možda za mene«, rekla sam naposljetku. »Duncan je otočar. Odrastao je na Unstu.«

»Lijep otok. Jeste li vlasnik kuće?«

Kimnula sam. Duncan je bio pronašao kuću i dao ponudu tijekom jednog od nekoliko posjeta prošle godine kad je dogovario detalje oko novog posla. Zahvaljujući fondu koji je naslijedio za trideseti rođendan, nismo čak ni morali uzeti hipotekarni zajam. Prvi put vidjela sam naš dom kad je već bio naš i kad smo duž A971 slijedili kamione za selidbu. Ugledala sam veliku kamenu kuću staru stotinjak godina. Veliki engleski prozori gledali su preko Tresta Voe s prednje strane i brežuljaka Weisdalea sa stražnje strane. Kad je sunce sjalo (što, potvrđujem, katkad jest), pogled je bio očaravajući. Vani je bilo obilje zemlje za naše konje; unutra obilje prostora za nas dvoje i bilo koga drugoga tko bi se mogao pojaviti.

»Od koga ste je kupili?«

Shvativši važnost pitanja, probudila sam se iz dnevnog sanjarenja. »Nisam baš sigurna«, priznala sam.

Nije rekla ništa, samo je podigla obrve. Nije bilo prvi put da je to učinila. Pitala sam se je li to tehnika ispitivanja: sâm reći što manje,

a osumnjičenog pustiti da brblja. Tad sam shvatila da sam osumnjičeni-
nik u istrazi o umorstvu; i da je moguće bojati se, ljutiti se i zabavljati
se, i sve to istodobno.

»Suprug se bavio time«, rekla sam.

Obrve su joj ostale podignute.

»Odrađivala sam otkazni rok u Londonu«, dodala sam jer
nisam željela da me smatra jednom od onih žena koje sva financijska
pitanja prepuštaju muškarcima, premda jesam jedna od njih. »No
znam da nitko nije živio ovdje duže vremena. Mjesto je bilo u prilično
lošem stanju kad smo se uselili.«

Letimice je pogledala moju ne previše čistu kuhinju, pa se opet
okrenula prema meni.

»Prijašnji vlasnici bili su neka vrsta trusta. Nešto u vezi crkve,
mislim.« Nisam bila pokazala neko zanimanje. Bila sam zauzeta po-
sлом, nimalo entuzijastična zbog selidbe i zaokupljena... stvarima.
Samo sam kimala na ono što mi je Duncan govorio i potpisala se
ondje gdje me je zamolio.

»Da, definitivno nešto vezano uz crkvu«, rekla sam, »morali
smo potpisati obećanje da ćemo se ponašati primjereno.«

Kao da su joj potamnjele oči. »A to znači?«

»Pa, objektivno, glupave stvari. Morali smo obećati da je neće-
mo koristiti kao mjesto štovanja; da je nećemo pretvoriti u krčmu ili
kockarnicu; i da se nećemo baviti vraćanjem.«

Bila sam navikla da se to ljudima učini zabavnim. Narednica
Tulloch izgledala je kao da se dosađuje. »Može li takav ugovor biti
zakonski utjeriv?« upitala je.

»Vjerojatno ne. No, budući da se ne bavimo vraćanjem, to nikad
nije ni bio predmet razgovora.«

»Drago mi je što to čujem«, rekla je ne osmjehnuvši se. Pitala
sam se jesam li je uvrijedila, no odlučila sam da me nije briga. Ako je
tako osjetljiva, trebala je odabrati drugi posao. U sobi kao da je bilo
sve hladnije i noge su mi se počele kočiti. Protegnula sam se, ustala i
okrenula prema prozoru.

Vidjela sam poprište zločina: stiglo je još policajaca, uključujući
nekoliko njih u kombinezonima koji kao da su bili napravljeni od

bijelih plastičnih vrećica. Iznad mojih iskopina bio je podignut šator. Crveno-bijela traka protezala se duž naše ograde od bodljikave žice i označavala usku stazu od našeg dvorišta. Policajac u uniformi stajao je malo preblizu Jamieja. Dok sam ga promatrala, stresao je pepeo s cigarete na platno koje ga je prekrivalo. Okrenula sam se.

»No uzevši u obzir stanje leša, možda se netko u ovom kraju amaterski bavi crnom magijom.«

Uspravila se, nestao je pogled pun dosade.

»Kako to mislite?«

»Trebali biste pričekati rezultate obdukcije. Možda sam u krivu. Moja specijalnost nisu prsa nego područje zdjelice. O, i možete li zamoliti vaše kolege da budu pažljivi? Voljela sam tog konja.«

»Mislim da trenutačno imaju većih briga od vašeg konja, dr. Guthrie.«

»Gospođica Hamilton. Mogu pokazati malo poštovanja.«

»Kako to mislite?«

»Poštovanje prema mom posjedu, mojoj zemlji i mojim životinjama. Čak i onima mrtvima.«

»Ne, kako to mislite, >gospođica Hamilton<?«

Uzdahnula sam. »Specijalistica sam kirurgije. Oslovljavaju nas s gospođa ili gospođica. Ne s doktorica. A Guthrie je prezime mog supruga. Koristim djevojačko prezime.«

»Pokušat ću to zapamtiti. U međuvremenu moramo učiniti nešto s onim konjem.«

Ustala je. Srce mi je počelo ubrzano kucati.

»Moramo se riješiti strvine«, nastavila je. »Najbrže moguće.«

Zurila sam u nju.

»Danas«, naglasila je nakon što nisam reagirala.

»Sama ću ga pokopati čim budete gotovi«, rekla sam najodlučnije što sam mogla.

Odmahnula je glavom. »Bojim se da to neće biti moguće. Uskoro s kopna stiže jedinica za znanstvenu potporu. Morat će pregledati cijelo područje. Možda će ovdje biti tjednima. Ne možemo se baviti raspadajućim konjem.«

Mislim da se zbog njezina izbora riječi, preciznog ali bezosjećajnog, u mojim grudima stvorilo tvrdo klupko, ono koje mi kaže da sam bijesna kao ris i da stvarno moram pripaziti što govorim sljedećih nekoliko minuta.

»I, sigurna sam da ste svjesni da je pokapanje vlastitog konja već nekoliko godina nezakonito«, nastavila je. Prijeteći sam je pogledala. Naravno da sam toga bila prokleta svjesna: moja majka vodila je školu jahanja posljednjih trideset godina. Ali nisam namjeravala raspravljati s narednicom Tulloch o prohibitivnom trošku prijevoza konja na Shetlandu. Niti sam joj namjeravala reći za moju (priznajem vrlo sentimentalnu) potrebu da zadržim Jamieja u blizini.

Tulloch je ustala i pogledala oko sebe. Opazila je telefon pričvršćen na zidu iznad hladnjaka i otišla do njega.

»Želite li vi obaviti sve pripreme«, rekla je, »ili da to učinim ja?«

Iskreno, mislim da sam je mogla udariti u tom trenutku; čak sam krenula prema njoj i, krajičkom oka, vidjela kako je i policajka koraknula naprijed. Srećom za nas obje, telefon je zazvonio prije nego što je Tulloch mogla dići slušalicu. Na moje iznenađenje, ona je odgovorila, pa mi ga pružila. »Za vas«, rekla je.

»Ma nemojte!« Nisam ničim pokazala da ću preuzeti slušalicu.

Povukla je ruku. »Želite li preuzeti poziv ili ne? Zvuči važno.«

Uputivši joj svoj najbolji bijesni pogled, zgrabila sam telefon i okrenula joj leđa. Glas koji nikad prije nisam čula počeo je govoriti.

»Gospođice Hamilton, Kenn Gifford ovdje. Imamo dvadesetomogodišnju pacijenticu. U trideset i šestom tjednu trudnoće. Stigla je prije petnaestak minuta, snažno krvari. Fetus pokazuje znakove blažeg stresa.«

Prisilila sam se i usredotočila. Tko je, do vraga, bio Kenn Gifford? Nisam ga nigdje mogla smjestiti; jedan od liječnika stažista, možda, ili zamjena?

»Kako se zove?« upitala sam.

Gifford je zastao. Čula sam šuškanje papira. »Janet Kennedy.«

Opsovala sam sasvim tiho. Već sam neko vrijeme pomno pratila Janet. Težila je dvadeset kilograma previše, imala placentu previju i,

kao šlag na kraju, Rh-negativnu krv. Bila je predbilježena za carski rez tek za šest dana, ali dobila je trudove prijevremeno. Pogledala sam na sat. Bilo je pet i petnaest. Razmislila sam na tren.

Placenta previja znači da posteljica prekriva stjenku donjeg dijela maternice, a ne gornjeg. Ona onemogućava djetetov izlazak, odnosno, mali klippan je ili zapeo tamo gdje se nalazi — nimalo dobra situacija — ili je prisiljen izbaciti posteljicu i prekinuti vlastiti dotok krvi — još gora situacija. Placenta previja glavni je uzročnik krvarenja u drugom ili trećem tromjesečju i iskrvarenja u posljednja dva mjeseca.

Duboko sam udahnula. »Odvedite je u operacijsku dvoranu. Moramo se pripremiti za intraoperativno krvarenje, obavijestite banku krvi. Stižem za dvadeset minuta.«

Linija se prekinula u trenutku u kojemu sam se sjetila da je Kenn Gifford primarijus i ravnatelj Bolnice Franklin Stone u Lerwicku. Drugim riječima, moj šef. Posljednjih šest mjeseci bio je na slobodnoj studijskoj godini, njegov odlazak se manje ili više poklopio s mojim dolaskom na Shetland. Iako je odobrio moje zaposlenje, nikad se nismo upoznali. Sad će me gledati kako izvodim težak zahvat pri kojemu postoje veliki izgledi da će pacijent umrijeti.

A ja sam mislila da dan ne može biti gori nego što jest.